

POSUDOK OPONENTA DIZERTAČNEJ PRÁCE

Téma: Veřejné zadávání v prostředí systémové korupce

Autor: Ivan Langr

Oponent: prof. Ing. Juraj Nemeč, CSc.

1. Aktuálnosť témy

Téma práce je mimoriadne zaujímavá, reaguje na aktuálny teoretický a praktický problém súčasnosti. Pokus o návrh účinnej protikorupčnej politiky v oblasti zadávania verejných zákaziek je mimoriadne prínosný.

2. Splnenie cieľa dizertačnej práce

Autor si stanovil nasledujúci hlavný cieľ práce:

„Hlavním cílem dizertační práce je tedy navrhnout nový teoretický koncept, který vymezuje projevy systémové korupce ve veřejném zadávání a na jehož základě bude možné definovat vhodné praktické nástroje k řešení tohoto problému“.

Subciele (analytické a syntetické ciele práce) sú definované nasledovne:

- prozkoumat fenomén veřejného zadávání v prostředí systémové korupce,
- vytvořit teoretický koncept systémové korupce ve veřejném zadávání jako explanační nástroj pro systémové odhalení příčin a zdrojů korupce ve veřejném zadávání,
- rozpracovat teoretická východiska pro návrh účinné protikorupční politiky v ČR v oblasti veřejného zadávání.“

V závěrečné části práce autor velmi pekným spôsobom uvádza, ako sa mu stanovený hlavný cieľ a subciele podarilo naplniť. Môžem len konštatovať, že ciele práce boli v plnom rozsahu (s jednou malou pripomienkou neskôr) splnené.

3. Vhodnosť zvolených metód

V práci dominuje kvalitatívny prístup, čo považujem za vhodnú voľbu. Musím konštatovať, že tento prístup umožnil napísať dizertačnú prácu, akú som doteraz nevidel (učím 38 rokov). Možno niekomu budú chýbať vzorce, ale mne určite nie. Autor dokázal prepojiť teóriu s praxou mimoriadne zaujímavým spôsobom a touto cestou plasticky rozkrýva problém systémovej korupcie, ťažkej choroby našej súčasnosti (či už ČR alebo SR). Oceňujem jeho odvahu písať úplne otvorene o príčinách problémov v oblasti verejného obstarávania (alebo korupcie v širšom pohľade) a v maximálne možnej

Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta

Lipová 507/41a, 602 00 Brno, Česká republika

T: +420 549 49 1710, E: info@econ.muni.cz, www.econ.muni.cz

Bankovní spojení: KB Brno-město, ČÚ: 85636621/0100, IČ: 00216224, DIČ: CZ00216224

miere opierať tvrdenia o fakty a dôkazy. Oceňujem aj snahu o naznačenie riešení (ich teoretického pozadia) – aj keď tu trochu cítiť nedostatok životných skúseností (čo je ale samozrejmé).

Autor si položil štyri výskumné otázky:

- a) Jaké nelegální a nestandardní způsoby veřejného zadávání užívá státní správa v ČR?
 - b) Jak veřejné zadávání ovlivňují předem uzavřené koluzní dohody a další projevy systémové korupce (např. ve formě bid riggingu, nelegálních a nestandardních způsobů zadávání, state capture, business capture aj.)?
 - c) Jak se v prostředí systémové korupce projevují selhání veřejné správy, resp. jejích aktérů?
 - d) Jaká je role paralelních (vnějších) struktur v rozhodování veřejné správy co a jak kontrahovat?
- Výsledky analýzy všetkých uvedených otázok veľmi pekným spôsobom uvádza v záverečnej časti práce.

4. Posúdenie prínosu záverečnej práce a jej použiteľnosť

Práca jednoznačne dokladuje schopnosť autora vedecky pracovať, minimálne v oblasti kvalitatívneho výskumu (a som si istý, že je dobrý aj v oblasti kvantitatívnych metód). Jedná sa o prvé dielo (aspoň z toho, čo poznám), ktoré takýmto plastickým spôsobom rozkrýva problém systémovej korupcie a spôsobov jej realizácie v našich podmienkach. Odporúčam výsledky práce zverejniť, urobiť dostupnými širšej verejnosti, nie len akademickej komunite.

5. Otázky pre autora pri obhajobe práce:

1. Autor správne – aj keď možno v obmedzenom rozsahu – naznačuje problém tolerancie korupcie, ako jeden z faktorov umožňujúcich systémovú korupciu. V návrhovej časti ale tento problém nie je dostatočne reflektovaný. Nebude práve tu kľúčová cesta k zmenám – zmenám zdola – nahor a nie len zhora – nadol? Je zmena zhora – nadol u nás (ČR, SR a podobné krajiny) v krátkodobom až strednodobom pohľade vôbec možná?
2. Problém kontroly sa v časti s návrhmi na riešenie objavuje – ale trochu mi chýba jeho rozvedenie – napr. vo vzťahu k zisteniu „Příklady nehospodárnosti ostatně NKÚ dokládá na analýze tří vybraných vzorků léků, léčiv a zdravotnických prostředků, které shodně pořizovaly FN Brno a Motol, jak ukazuje následující graf...“. Dokáže autor „uhádnúť“, čo mi chýba?
3. Autor uvádza viacero námetov na riešenie, k niektorým mám výhrady, dané dlhšou životnou skúsenosťou. Poprosím ho, aby si vybral z nasledujúceho výberu z jeho návrhov jeden a skúsil odhadnúť, prečo mám výhrady:
 - „Na druhou stranu je ale dobře představitelné alespoň část služeb zajišťovat výhradně vlastními zdroji správy, a tím účelně zužovat prostor pro korupční praktiky;
 - systematickém, účelném a důsledném uplatnění poptávkového způsobu alokace zdrojů, který by zároveň byl propojen s veřejným dohledem i kontrolou účinku veřejné zakázky;

- na radikální potřebě změny shora se musejí shodnout/ vynutit si ji všichni důležití hráči;
- jde o efektivní kontrolu financování politických stran či explicitní nezávislost vyšetřovacích orgánů;
- jde v zásadě i o změnu postojů uvnitř podnikatelského sektoru.“

6. Závěrečné odporúčanie k návrhu udelenia akademického titulu

Práca z môjho pohľadu zásadným spôsobom prekračuje požiadavky kladené na dizertačnú prácu a odporúčam ju k obhajobe. V prípade úspešnej obhajoby odporúčam udeliť vedecky titul Ph.D.

V Brne, dňa 13. 3. 2020

Podpis:

